

OBSAH

HŘBITOVNÍ KVÍTI

Na pahorku leží pole chudé	13
Zelená se tráva po hřbitově	14
Ticho – jako ráno v dálném poli	15
Porodila rosa kvítek malý	16
Byl jsi chud – však bujný tvoji snové	17
Zval tě osud k nešťastníkův kvasu	18
Líhávali na jednom jsme loži	19

1. Jaký bujný ples na živém stromu	23
2. O Dušičkách na hřbitově větrík	24
3. O Dušičkách ročně konají se	25
4. Nač zde sklonných vrbin u ohradě	26
5. Bleskosvodům společenských bouří	27
6. Mnozí chválili, že zpívám o chudobě	28
7. Z šedých mračen dešť se hustý lije	29
8. Nebe širé obléklo šat šedý	30
9. Za mřížemi rovny v stejné řadě	31
10. Tichý růvek leží pozapadlý	32
11. Na hřbitově drobné hoše	33
12. Stojí ostrov pustý pokraj moře	34
13. Valí proud se světem bystrý, ostrý	35
14. Když jsem zpíval co malé dítě	36
15. Mezi hroby dva se červi potkali	37
16. Předě mnou tu leží lebka rozpoltěná	38
17. Neplač, neplač, brachu, nenaříkej	39
18. Mnoho bolů v tomto světě	40
19. Jsem-li syn neb cizím Apollinu	41
20. Však znám ten lid, jenž nožem hnusné pitvy	42
21. Zlato chtít snad pozlacovat	43
22. Nalákav se prachu z lidské hlíny	44
23. Poesie žila, dokud každý	46
24. Posud písně lásky rozkvétají	47
25. Lehko nyní zamilovanému	48

26. Co jest láska? Divná smísenina	49
27. Povždy znovu pochybuju	50
28. Láska shořela jak tenká svíce	51
29. Blázny jsem si dělal z hezké děvy	52
30. Po mém pohřbu křepčili	53
31. Krásný obraz manželů dvou svorných!	54
32. V krásném vodojemu vlnky	55
33. Černý vůz se padlým sněhem	56
34. Mnohé srdce milovalo	57
35. Pláče hošík otrhaný	58
36. Nad rovečkem malým živá kostra sedí	59
37. Nevinnost jest bylina jak vodní	60
38. Nad rovečkem svírá prkno šedé	61
39. Co jest Země? – Mocná báně	62
40. Humor jesti kvítko stobarevné	63
41. Smutným náhle oko nevěstino	64
42. Co jest slza? – Skvostná karbunkule	65
43. Smutek promění nám v sněžné lady	66
44. Na vršíku dům stál bláznů	67
45. Nad blázincem věž se štíhlá vzpíná	68
46. Z Kateřinek dlouhý tah se	69
47. V vlasti jsem a přece divná tužba	70
48. Otce, matku, lásku oželíme	71
49. Upřímně se bratři zpovídejme	72
50. Milost! – Můž-li slavík jemný mnohým	73
51. Strom květ nese, dokud neuchradne	74
52. Zhlížela se vrba u potoku	75

KNIHY VERŠŮ

Proslov psaný k vydání prvnímu	81
Proslov k vydání druhému	82

Kniha veršů výpravných

Divoký zvuk	85
Kolovrátek	109
O Šimonu Lomnickém	117

14. Sotva že srdce mé ožije	455
15. Ty utýráš mne chladem svým (<i>Tereza</i>)	456

Letní

1. Zahynout jako ta luční tráva	459
2. Čtu ve měkké kůře březové	460
3. V březovém lese	461
4. Co ten letní den nám dává!	462
5. Je tak teplo	463
6. Náš kraj se ženil dnes	464
7. Nesmějte se pavučince na mých vlasech	466
8. Jak dobře, že z ráje vyhnal nás	467
9. Já unírám láskou (<i>Motiv cizí</i>)	468
10. Má poesie – dívčina	469
11. Vzpomínka na Hálka	470

Podzimní

1. Náš Boubín má šedivou čepičku	473
2. Já hnal se za motýlem	475
3. „Ta nebohá ptáčka venku!“	476
4. Ty naše hodiny (<i>Motiv divčí</i>)	477
5. Kdy láska přilétá? (<i>Motiv italský</i>)	478
6. Byl jsem já mlád?	479
7. Že šedivím?	480
8. Chtěl věčně bych být jen jak podzimek	481
9. Však nechtěl bych být jak ten podzimek	483
10. Jen z města ven!	484
11. „Pojď – Pojď!“	485

Zimní

1. Zima, ta paní zlá	489
2. Ledový květ (<i>Marii</i>)	490
3. Aby tři králové věděli (<i>Motiv národní</i>)	491
4. Mladá, bujná upomínka	492
5. O modré chrpě	494
6. Tak sám a sám	495

7. Když jsem mlád byl	496
8. Když dal osud píseň	498
9. Znavený po bujném, úrodném létu	499
10. Den vznesl se	500
11. Předě dvorem stará vrba	501
12. „Jdeme všechny“	502
13. Liják se v okna boří	503
14. Byl pevný koráb to	504
Smrt zvoní: „Na vůz! Čas je – čas!“ (<i>Prostý motiv</i>)	506
Sluníčko, ještě jen jednou tak poskoč si (<i>Prostý motiv</i>) . . .	507

ZPĚVY PÁTEČNÍ

„Moje barva červená a bílá“	511
Anděl strážce	513
Matka sedmibolestná	515
Ecce homo	516
V zemi kalichu	518
Ukolébavka vánoční	519
Za srdcem!	520
Láska	521
Ve lví stopě	523
Jen dál!	525
Kuvzkříšení!	528

* * *

Poznámky vydavatelovy	531
Vysvětlivky	533
Felix Vodička: Doslov	551

Jeník	132
Mrtvá nevěsta	140
Matka	144
Rubáš	147
Nestáli druhové	150
Žena	152
V zemi Mokha	155
Jeptiška	157
Se srdcem rekovým	158
Dobrovolník	160
Slaměný vínek	162
Skočme, hochu!	163
Před fortnou Milosrdných	164
Dědova mísa	166
Otrhánek	167
Romance	168
Průvod	169
Při baletu	170
Doña Anna	172
Jako do skoku	173
Oběšenec	174
O třech kolech	175
Poslední balada z roku dva tisíce a ještě několik	177
Ask	178
Alegorie	179
Legenda o chudobě	181

Kniha veršů lyrických a smíšených

Otci	185
Vzduchem hučí to a zvoní	185
Těch žhavých zvuků umíráčka	187
Otec pomalu umírá	188
Dále, chaso pomáhačská	189
Nad hlubokým, tmavým hrobem	190
Otce zde už pochovali	191
Mne to už zase, otče můj	192
Milovali jsme se, otče	193
Já ležel na rov natažen	194

Kéž dobudu si jmena věčného	195
Matičce	196
Proto mně draha tak	196
Ze všeho jediná	197
Dí matka: Ty prý písničky	198
V sobě jen a mlčky nesu	199
Má matka někdy čítává	200
Znáš, matko drahá, překrásnou tu báji	201
Nic nemáš víc, vše dalas mně	202
Už přišel, matičko, Tvůj zimní čas	203
Neslyšel jsem Tě zazpívat	204
Zakoupilas místo	205
Tys šla a v naší světničce (<i>Dozpěv</i>)	206
Což nemá blaha více ani hoře (<i>Psáno na asijském Burghurlu</i>)	207
Anně	208
Co já zde pěju v bájném lásky dómu	208
I.	
„Budiž světlo!“ šumí mrtvou nocí	209
Vzhůru o hvězdu v hru zbujnou s nebem!	210
V kotouči jsme kolem plesajících	211
Tys mně byla milá melodie	212
Vysoká mně bylas píseň lásky	213
Jak si květy s sluncem pohrávají	214
II.	
Mého ducha bujné horování	215
Nevím, co mně lásku dobylo	216
Neznám věčně žíznit, v nouzi neunavit	217
Dalo nebe bratry, dalo lásku	218
Srdce mé jak struna vetchá puká	219
N* N*	220
Mně jest jak otci v zoufalství	220
Kdo může oko zarositi bolem	221
Ben Akiba věhlasný děl	222
Jako perleť lesklá, zrcadelná	223
Elegické hříčky	224
Již se ta zima milená	224
Kdo už více jar těch přežil	224
Vichr nade krovem hučí	224
Nevím, proč ta země posud	225

Tak divně jaro počínává	225
Pašijní píseň, perlo lidstva bolu	225
Zas bude parno jarní zrát	226
Nevím, mám-li milovat	226
Byl jednou mládec, miloval	226
Rychle hlava myslí	227
Za ty krásné city	227
Nový život jaro lije	227
Ležím v bujném, pestrém drnu	228
Psal jsem v pošmourné své písni	229
O těš se z jara, třeba by	229
Led zmizel, řeka volna zase	229
Řekněte mně, větrové vy	230
Vkrátku přijdou horcí dnové	230
Loretánské zvonky	231
Což, Loretánské zvonky	231
Dřív více písní znaly	231
Co dítě jsem je slýchal	231
Z kraje	233
Podřimlo i moje srdce	233
Bázliv v proud se blaha dívám	234
Jen ty tóny scházející	235
Hochu, malý hochu	236
Kdož jí poví	238
Vyletěl skřivánek z pole	240
Což jsi zpěv svůj zakopala	241
Stará chatrč	242
U studánky	243
Ohlasy italských národních písní	244
Koho miluju? Aj jmeno toho	244
Vy nechcete, bych za ním chodila?	244
Divíš se těm perlám v šátku mém?	244
Říkali, žeš srdcí zlodějem!	245
Jaktěživa jsem to neviděla	245
Dost dlouho jsem ten klíček nosila	245
Aj, každý člověk má prý srdce troje	246
Co otce svého chci tě poslouchat	246
Nevím, zdaž mne políbením vzbudil	246
Dej mně své srdce, drahý, prosím – prosím	246

Žlutá voda, žluté nebe	247
Zdaž jsi slz mých nezatušil	247
Moje láska, vdova mladá	247
Umru touhou, není pochybnosti	248
Připoutány jsou mé ruce	248
Na krajinu padla první letos mlha	248
Také růže smrt	249
Můj první máj, můj první máj	249
Evangelium své lásky	249
Máj tak krásný, jak jen první	250
Pláče matka nade hrobem	250
Na rozcestí jinoch ledý	250
Z hrobu volá mrtvá láska	251
Každá písnička ta malá	251
Z mělnické skály	252
Z tvých vlasů ruka přírody	252
Aj, jak se víno červené	252
Pojď, Míno, sem a na klín můj	253
Ten český granát ohnivý	253
Mé víno je tak ohivé!	254
Vím, proč se vína bojíte	254
Kdo nikdy vína nezkusil	255
Každého jara kmeny rév	255
Já Němcům jenom závidím	255
Už věřím tomu, víno že	256
Ve první knize moudrosti	256
Jen smějte se, že vkřivo jdu	257
Já nechci nikdy pivo pít	257
O nechte mne v mé hospůdce	257
Vším jsem byl rád!	259
Vnitřní život	262
Kdos ještě schopen vnitřně žít	262
Ach vnitřní život – život sám	262
Jen vnitřní život – svatý klid	263
Zevnitřní svět má pestrý háv	263
Jen dovedeš-li vnitřně žít	264
Zapěl jsem píseň poslední	264
Starý dům	265
Mé efemérky	266

Zas v dumání jsem prožil den	266
Duch můj jak tichý větérek	266
Proč neumírám, dokud teď	267
Našel jsem se!	268
Lístky „Hřbitovního kvítí“	270
I. Ze srdce	
Ach jakž to srdce divně v prsou bije	270
Když nás srdce pobolívá	271
Mocná řeka krve proudí	272
V mém srdci je už mrtvo tak	273
Teď každý žijem truchle pro sebe	274
To jaro letos ani nepřichází	275
Jen matko Náděj zůstaňte	277
Milost! – Můž-li jemný slavík mnohým	278
To věčné bolův polykání	279
Zhlížela se vrba u potoku	280
Až umru, přátelé, kéž je to dnes	281
II. Z divokých lásek	
Co jest láska? Divná smíšenina	282
Tak velemoudře ze záhonu	283
Povždy znovu pochybuju	284
Láska shořela jak tenká svíce	285
Zde ležím churav horkém na loži	286
Moje srdce jest jak pozdní podzim zvadlý	287
Blázný jsem si dělal z hezké děvy	288
Ach přišla láska s milým žebronečím	289
III. Při zpuštěných strunách	
Znám vás prsa pěvná, tužná	290
Vy děti lásky, chudé písně moje	291
Jsem-li syn neb cizím Apollinu	292
Však znám ten lid, jenž nožem pitvy hnusné	293
Mnoho bolů v tomto světě	294
Lehko nyní zamilovanému	295
Nalykav se prachu z lidské hlíny	296
Poesie žila, dokud každý	298
Na vršíku dům stál bláznů	299
IV. Ze hřbitova	
Co jest slza? Skvostná karbunkule	300
Co jest Země? Mocná báně	301

Jaký bujný ples na živém stromu!	302
O Dušičkách na hřbitově větřík	303
Za mřížemi rovy v stejné řadě	304
Nač zde sklonných vrbin u ohradě	305
Bleskosvodům společenských bouří	306
Mnozí chválili, že zpívám o chudobě	307
Nebe širé obléklo šat šedý	308
Já věru lituju všech našich „bohů“!	309
Stojí ostrov pustý pokraj moře	310
Valí proud se světem bystrý, ostrý	311
Přede mnou tu leží lebka rozpoltěná	312
Neplač, neplač, brachu, nenaříkej	313

Kniha veršů časových a příležitostných

Z času za živa pohřbených	317
(Roku 1852)	317
(1858)	319
České verše	320
V vlasti jsem a přece divná tužba	320
My neumíme ještě umírat	321
A chceš-li ještě, osude	322
Náš lid jest jako žid! Dej těžké břímě	323
Předlouho tíží osudův nás ruka	324
Aj z čeho asi musí být	325
My celý svět jsme bili v tvář	326
Popěvky k vlasti	327
V každém zvonu srdce	327
Věř mně, děvo, že jsi churava!	327
Tys jako kytky z krajín tropických	327
Nehněvej se, že se Tobě směju	328
Jen mne kopej, milko, jen mne trýzni	328
Zdá se mně věru tancem být Tvá láska	329
Poslání na Slovensko	330
Na peštské Kalvarii	332
Karlu Havlíčkovi Borovskému	333
Ve východní záři	336

PÍSNĚ KOSMICKÉ

1. Letní Ty noci zářivá	345
2. Když k Vám vesel hledím, zlatá Vy kuřátka	346
3. Ach, jaké to blaho: poležet	347
4. Což třepotá se to tu hvězdiček	348
5. Snad jiní jinak uvidí	349
6. Věřte, že také hvězdičky	351
7. Po nebi hvězdic je rozseto	352
8. Poeto Světe, co jsi aeón prožil	353
9. Stárnoucí lidstvo čte ve hvězdách	355
10. Paprsku s Alkyony mé	356
11. V pusté jsme nebeské končině	357
12. Všechny ty vířivé planety	360
13. Také to Slunce ohnivé	361
14. Zem byla dítětem; myslela	362
15. Měsíček, pěkný mládenec	363
16. Báječně krásný to přec byl sen	364
17. Měsíček že je mrtvý muž?	365
18. Měsíc mrtev. Při něm ve prodlení	366
19. Oblaky Země jsou synové tkliví	368
20. Čím člověk já ve světů kruhu jsem? (<i>Mluvil člověk:</i>)	369
21. Jak lvové bijem o mříže (<i>A mluví člověk:</i>)	370
22. Seděly žáby v kaluži	371
23. Že skály již Země plameny	374
24. Dík budiž Vám, zlaté hvězdičky	375
25. „Vlast svou máš nade vše milovat!“	376
26. Vzhůru již hlavu, národe	377
27. Kdo měkkým je, ten bídě mře!	378
28. Slunce je hvězda proměnná	379
29. Měsíček mrtvý – budoucnost	380
30. Děj Země je krátce jen vyprávěn	381
31. Zelená hvězdo v zenitu	382
32. Myslím, že malý Měsíček	383
33. Již vyznám se ze všech hříchů svých	384
34. Promluvme sobě spolu	385
35. Přijdou dnové, léta, věky, věkův věky	387
36. Aj, tamhle dřímavých jiskerek	389
37. Ty věčné hlasy proroků	390
38. Až planety sklesnou k Slunci zpět	391

BALADY A ROMANCE

Balada pašijová	397
Balada horská	399
Balada dětská	400
Balada česká	402
Romance o Černém jezeře	404
Romance o Karlu IV.	406
Romance o jaře 1848	409
Romance italská	411
Romance helgolandská	412
Balada zimní	414
Balada stará – stará!	417
Balada tříkrálová	418
Romance štedrovečerní	420
Balada májová	423
Balada rajská	425
Balada o duši Karla Borovského	426
Balada o polce	429
Balada o svatbě v Kanaán	431

PROSTÉ MOTIVY

Jarní

1. Byla to zima překrásná!	441
2. Binokl na očích, v ruce hůl	442
3. Teď v zrcadlo hledím	443
4. Já zanevřel na svět	444
5. A přec!	446
6. Kde jsem se to octnul!	447
7. Snad je tak děcku zrána	448
8. Já věru teď nahlas si zpíval!	449
9. Tak rád bych zpívat uměl! (<i>Po přečtení ľudských písní národních</i>)	450
10. Buď požehnán, ty lístku první	451
11. My ještě cos vyvedem	452
12. O malém Palečku	453
13. Jaro se ozvalo (<i>Motiv dívčí</i>)	454